

МЕДІЙНА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

14.12.2022

Леся Гапон

НОРМАТИВНА БАЗА

- ❖ У 2010 р. за ініціативи Академії Української Преси Президією Академії педагогічних наук схвалена Концепція впровадження медіаосвіти в Україні.
- ❖ У 2016 р. схвалено нову редакцію Концепції Концепція впровадження медіаосвіти в Україні.
- ❖ Концепція спрямована на виховання громадянської відповідальності, здатність активно використовувати можливості інформаційного поля телебачення, радіо, відео, кінематографу, преси, інтернету, краще розуміти мову медіакультури.

17 СІЧНЯ 2018 РОКУ

РАМКОВА ПРОГРАМА ОНОВЛЕНИХ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ, СХВАЛЕНА ЄВРОПЕЙСЬКИМ ПАРЛАМЕНТОМ І РАДОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

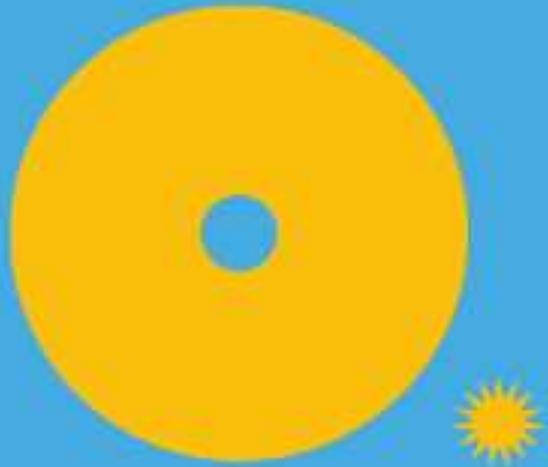
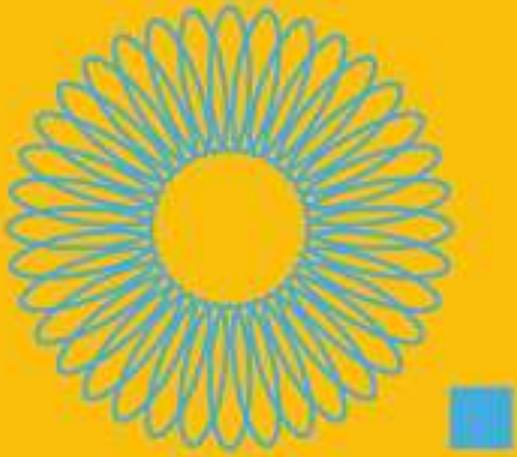
- ❖ Компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence)
- ❖ Математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії
- ❖ Громадянська компетентність (Civil competence)
- ❖ Особиста, соціальна і навчальна компетентність (Personal, social and learning competence)
- ❖ Підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence)
- ❖ Цифрова компетентність (Digitalcompetence)
- ❖ Грамотність (Literacy competence)
- ❖ Мовна компетентність (Languages competence)

Методична база

- ❖ Упровадження проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», розроблений Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з МОН України та АУП.
- ❖ Навчальна програма з медійної та інформаційної грамотності для педагогів, підготовлена у 2011 р. за ініціативою ЮНЕСКО.

ТЕЗАУРУС

- ❖ Медіаграмотність - це комплекс навичок та вмінь не лише користуватися технікою мас-медіа та спілкуватися за її допомогою, а насамперед розрізняти першорядну й другорядну інформацію, абстрагуватися від надлишкової, сповна сприймати зміст, "прочитувати" підтекст і тлумачити їх.
- ❖ Медіакомпетенція - вміння користуватися різними медіатехнологіями, вести пошук необхідної інформації, робити правильний вибір її та створювати медіапродукти.
- ❖ Медіакультура особистості - здатність людини ефективно взаємодіяти з мас-медіа, адекватно поводитися в інформаційному середовищі.

Медійна грамотність

- ❖ розуміти роль та функції медіа в демократичному суспільстві;
- ❖ розуміти умови, за яких медіа зможуть виконувати свої функції;
- ❖ критично оцінювати контент медіа у світлі притаманних їм функцій;
- ❖ взаємодіяти з медіа для самовираження та участі в демократичних процесах;
- ❖ актуалізувати навички, в т. ч. роботи з ІКТ, необхідні для створення контенту користувача.

Навчальна програма з медійної та інформаційної грамотності для педагогів, підготовлена у 2011 р. за ініціативою ЮНЕСКО.

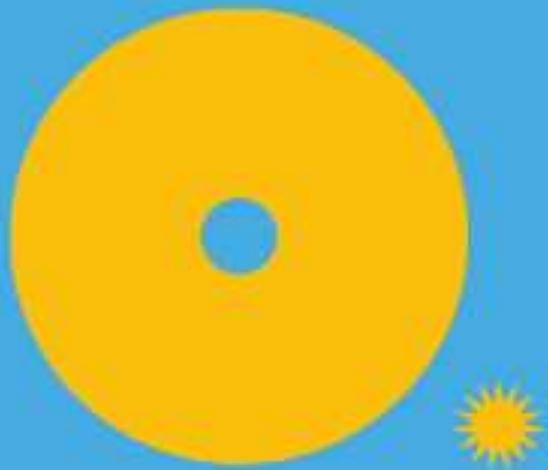
Інформаційна грамотність

- ❖ визначити і сформулювати інформаційні потреби;
- ❖ знайти та отримати доступ до інформації;
- ❖ оцінити та систематизувати інформацію;
- ❖ використати та передати інформацію із дотриманням етичних норм;
- ❖ застосувати навички роботи з ІКТ для обробки інформації.

Навчальна програма з медійної та інформаційної грамотності для педагогів, підготовлена у 2011 р. за ініціативою ЮНЕСКО.

НОРМАТИВНА БАЗА

- ❖ Рекомендації європейських інституцій лягли в основу реформи «Нова українська школа», в якому однією із десяти ключових компетентностей школяра сучасної української школи є інформаційно-цифрова.
- ❖ Вона передбачає формування медійної та інформаційної грамотності, що дозволить випускнику впевнено, а водночас критично, застосовувати інформаційно - комунікаційні технології для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні.
- ❖ Така ж компетентність під назвою інформаційно-комунікаційна компетентність передбачена і Законом України про освіту.

Інформація

- ❖ джерело інформації;
- ❖ інформація текстова, графічна, числова тощо;
- ❖ достовірність, новизна, актуальність і несуперечливість інформації;
- ❖ надійність і ненадійність джерел інформації;
- ❖ критерії добору і способи пошуку інформації;
- ❖ явна і прихована інформація;
- ❖ факти і судження;
- ❖ маніпуляція і пропаганда.

Держстандарт загальної середньої освіти

Комунікація

- комунікативна взаємодія;
- ситуація спілкування;
- адресат, адресант;
- форма і зміст повідомлення;
- мета і позиція мовця;
- комунікативні наміри співрозмовників;
- важливі та другорядні деталі повідомлення;
- прихований зміст повідомлення;
- вербальні та невербальні засоби;
- типові стратегії мовленнєвої взаємодії;
- аргументація;
- інтонаційні засоби;
- емоційний стан співрозмовників;
- формули мовленнєвого етикету;
- жанрові форми мовлення;
- різноманітні стратегії продукування ідей;
- принципи етики спілкування, норми літературної вимови;
- соціокультурні норми;
- стереотипи, протидія та попередження дискримінації, цькування (булінгу);
- протидія пропаганді та маніпуляції;
- ненасильницька комунікація;
- суспільно-культурний контекст;
- цифрове середовище;
- безпечна поведінка у цифровому просторі;
- онлайн-взаємодія;
- форми презентації;
- академічна доброчесність.

Текст

- ❖ різновиди текстів (одиничні і множинні, цілісні, перервані і змішані);
- ❖ опис, розповідь, роздум;
- ❖ стилі та жанри;
- ❖ структура тексту;
- ❖ фрагментарні тексти;
- ❖ зміст прочитаного;
- ❖ тема;
- ❖ мікротема;
- ❖ ідея;
- ❖ проблеми в тексті;
- ❖ підтекст;
- ❖ культурно-історичний контекст;
- ❖ гіпертекст у медіатексті;
- ❖ особистий і суспільний досвід;
- ❖ мета читання (для отримання інформації, виконання завдань, розвитку естетичного досвіду).

Очікувані результати

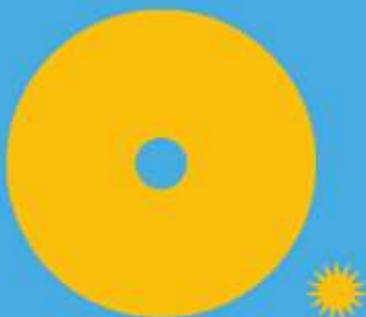
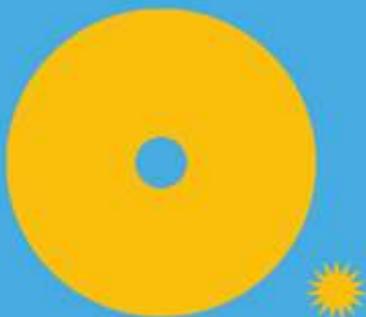
- ❖ використовує для розв'язання завдань актуальні та достовірні текстові/медіатекстові джерела інформації
- ❖ передає з використання окремих способів і засобів візуалізації враження від почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту)
- ❖ співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і культурним контекстом
- ❖ розпізнає наявні в почутому повідомленні факти й судження
- ❖ піддає сумніву інформацію з тексту на підставі розрізнення фактів і суджень про факти

Модельна навчальна програма О.Заболотного та ін.

Види навчальної діяльності

- ❖ Підготовка аудіо- чи відеорекомендацій (постер, слайди, відеоролик) для соцмереж про поширені лексичні помилки.
- ❖ Виконання проєкту (наприклад, складання рекламного тексту з метою спонукати правильно добирати слова, урізноманітнювати своє мовлення тощо).
- ❖ Підготовка аудіоповідомлення для соцмереж про поширені помилки в наголошуванні слів.
- ❖ Складання «хмари слів» на вивчену орфограму.
- ❖ Підготовка відеопам'ятки (постер, слайди, відеоролик, схема) для соцмереж про вживання апострофа чи м'якого знака.

Модельна навчальна програма О.Заболотного та ін.

36

Виразно прочитай тексти.

А. Пташине яйце, розписане мініатюрним орнаментом, називають писанкою. Назва її походить від слова «писати», тобто прикрашати орнаментом. Оригінальний орнамент писанок не лише чарує своєю вишуканістю, мініатюрністю, гармонією колориту, він містить глибоку символіку, що дійшла до нашого часу та єднає із традицією минулого.

Перший і найбільший музей у світі, де експонується понад 8 тисяч українських писанок із різних регіонів, є у Вінніпезі. Музей писанок у вигляді великоднього яйця розташований в м. Коломия Івано-Франківської області.

Р. Михайлишин

Б. Єдиний у світі музей писанки створено в місті Коломий Івано-Франківської області.

Першу музейну експозицію відкрито восени 1987 року в церкві Благовіщення — пам'ятці архітектури XVI століття. 2000 року музей отримав власне приміщення, частиною якого є оригінальна архітектурна споруда, виконана у формі великої писанки.

Сьогодні музейна колекція налічує понад 10 тисяч творів. В експозиції представлені писанки та декоративні яйця не тільки з усіх регіонів України, а й з Польщі, Чехії, Румунії, Словаччини, Франції, Канади, США, Індії, Китаю, Єгипту, Алжиру та інших країн світу.

За матеріалами сайту «Карпати інформують»

КОМПЛЕКСНІ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ

Завдання і запитання.

- Добери заголовки до текстів **А** і **Б**.
- Випиши ключові слова, спільні для двох текстів.
- Що ти вже знав / знала про писанки? Що нового довідався / довідалась?
- Знайди факти, які однаково викладені в обидвох текстах.
- Знайди розбіжність у фактах, викладених у текстах.
- Як можна перевіряти достовірність джерел?
- Запиши за алфавітом виділені слова.
- Дай стисло письмову відповідь (3–4 речення) на запитання «Чому важливо зберігати культурну спадщину народу?».

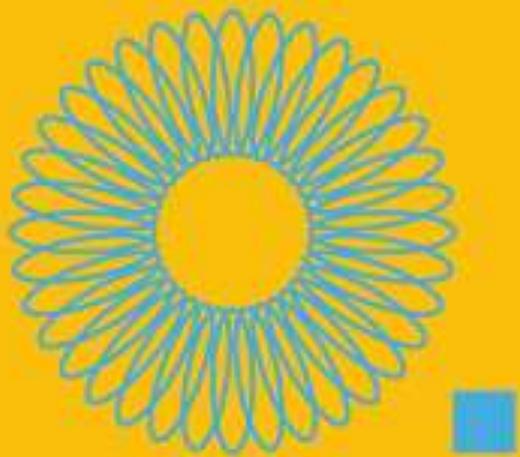
ПРИЙОМ «INSERT»

При́йом «INSERT» це:

- ✓ I – interactive (інтерактивна)
- ✓ N – noting (пізнавальна)
- ✓ S – system for (система для)
- ✓ E – effective (ефективного)
- ✓ R – reading (читання)
- ✓ T – thinking (та усвідомлення)

При́йом дозволяє структурувати прочитану інформацію за допомогою спеціальної системи умовних знаків:

«V» – мені це відомо	«+» – це нова інформація для мене	«-» – я думав по- іншому, це суперечить тому, що я знав	«?» – це мені незрозуміло і потребує додакового пояснення чи уточнення

Вивчай та розрізняй

- ❖ Упровадження проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», розроблений Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з МОН України та АУП.

